

Bağlân köyünden olduğu için Belhî ve Bağlânî nisbeleriyle de anılır.

İlk gençlik yıllarında re'y ve kıyas tarafı olduğu söylenen Kuteybe'nin, gördüğü bir rüyanın hadis ilimleriyle uğraşması gerektiği şeklinde yorumlanması üzerine bu sahaya yöneldiği ifade edilmiş, bunun üzerine 172'de (788) çıktığı seyahat sırasında Bağdat, Şam, Mısır, Mekke ve Medine gibi yerleri dolaşarak Leys b. Sa'd, İbn Lehîa, Ebû Avâne el-Vâsıtî, Mâlik b. Enes, Hammâd b. Zeyd ve Süfyân b. Uyeyne'den ve daha pek çok âlimden hadis öğrenmiştir. 216'da (831) Bağdat'a gittiğinde kendisinden istifade eden Yahyâ b. Maîn ile Ahmed b. Hanbel'den başka Abdullah b. Zübeyr el-Humeydî, Nuaym b. Hammâd, Ali b. Medînî, Ebû Hayseme Zühayr b. Harb ve Ebû Bekir İbn Ebû Şeybe gibi âlimler de ondan hadis dinlemişlerdir. Rivayetleri *Kütüb-i Sitte*'de yer alan Kuteybe'den Buhârî 380, Müslim 668 hadis nakletmiştir.

Zehebî, Kuteybe hakkında içinde sekisen kadar âli isnadla rivayet edilmiş hadislerine de yer verdiği bir biyografî çalışması yaptığını söylemekte, İbn Hacer el-Askalânî de üzerinde hocaları ve talebeleriyle ilgili bazı özel işaret ve remizlerin bulunduğu bir kitabının varlığından söz etmektedir. Hadis münekkîtları tarafından güvenilir bir râvi olarak kabul edilen, şiir yazdığı ve oldukça zengin biri olduğu belirtilen Kuteybe b. Saîd Şâban 240'ta (Ocak 855) Bağlân'da vefat etti.

BİBLİYOGRAFYA :

Buhârî, *et-Târîhu'l-kebir*, VII, 195; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, XII, 464-470; İbn Abdülhâdî, *'Ulemâ'u'l-hadis*, II, 102-103; Zehebî, *Tezkiretü'l-huffâz*, II, 446-447; a.m.f., *A'lâmü'n-nübelâ*, XI, 13-24; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, VIII, 358-361; Fuat Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları Hakkında Araştırmalar*, İstanbul 1956, s. 70-71, 284-285.

KÂMİL ÇAKIN

KUTLU BEY CAMİİ

Isparta'da
XV. yüzyılda yapılmış ulucamî
(bk. ULUCAMİ).

KUTLU BİLGİ

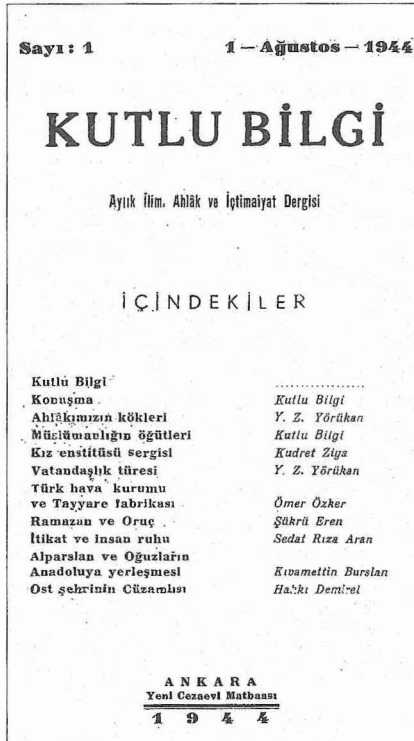
1944-1945 yıllarında yayımlanan
aylık ilmî, dinî ve ahlâkî dergi.

II. Dünya Savaşı'nın henüz bitmediği, ülkenin ekonomik ve sosyal alanda ciddi sıkıntılar geçirdiği dönemde millî ve dinî duyguları beslemek için yayın hayatına

atılan derginin ilk sayısının (Ağustos 1944) tanıtma yazısında gayesi, "Ülkemiz ve milletimiz için en hayırlı, refah ve saadet ülküsüne bütün gönül birliği ile ulaşmak, devlete saygı, Cumhuriyet'e bağlılık ve kanuna itaat fikirlerini kökleştirmek, millî dilek ve millî kùltüre hizmet etmek" şeklinde ortaya konulmuştur. Logosunda "ilim, ahlâk ve içtimaiyat dergisi" ifadesiyle takdim edilen dergi, sınırlı oranda bir ilmî seviye taşımakla birlikte genel halk kitlesine hitap eden niteliği daha belirgindir.

Sahibi ve yazı işleri müdürü Yusuf Ziya Yörükân olan dergide Mustafa Rahmi Balaban, Erol Yalıtıkaya, Tahir Harimi Balcıoğlu, Zakir Kadiri Ugan, İsmail Hakkı Milaslı, Ali Kemal Aksüt gibi şahısların yazıları da yer almakta ise de Yörükân'ın ağırlığı açık bir şekilde görülmektedir. Yazdığı birçok eserden başka *Mihrab* ve *Millî Mecmua* dergilerinde hitap ettiği kitleye ülkenin o günkü şartlarında ahlâk ve mefkûre aşıl原因 Yörükân *Kutlu Bilgi*'yi de aynı amaçla evinde kendisi hazırlamış, derginin bazı işlerinde çocuklarından da yararlanmışır (*Anadolu'da Aleviler ve Tahtacılar*, neşredenin girişi, s. 15-16).

Kutlu Bilgi'nin ilk sayısının kapağı

Derginin "Kutlu Bilgi" veya Yörükân'ın imzasıyla "Konuşma" başlığını taşıyan ilk yazıları ilim ve din, aile terbiyesi, İslâm'ın mahiyeti gibi konulara ayrılmıştır. İkinci sırada, sayılar arasında bazı farklılıklar bulunmakla birlikte "ahlâk" sayfası yer alır ve burada ahlâkî vazifeler, İslâm ahlâkının kökleri ve temel ahlâkî prensipler gibi konular ele alınmıştır. Dergide ayrıca Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nu tanıtan ve destekleyen makalelere, Türk ve İslâm tarihi konularında basit sayılabilecek yazılara, yer yer Batılı yazarlardan tercümelere, sınırlı olarak da felsefe, kelâm problemleriyle ilgili küçük çaplı makalelerle iddialı olmaktan uzak hikâye ve didaktik şiirlere yer verilmiştir.

Her biri otuz iki sayfadan oluşan ve sayfa numaraları teselsül eden (288 sayfa) dergi kayıtlardan anlaşıldığına göre dokuz sayı çıkmış, son sayısında (Mayıs 1945) herhangi bir açıklama yapılmadan yayım hayatına son verilmiştir. *Kutlu Bilgi*, Türkiye'de dinî dergilerin bulunmadığı bir dönemde dinî ve kültürel hayat hakkında verdiği bazı ip uçları bakımından önemlidir.

BİBLİYOGRAFYA :

"Konuşma", *Kutlu Bilgi*, sy. 1, Ankara 1944, s. 2-4; Yusuf Ziya Yörükân, *Anadolu'da Aleviler ve Tahtacılar* (haz. Turhan Yörükân), Ankara 1998, neşredenin girişi, s. 15-19; Yaşar Kutluay, "Yusuf Ziya Yörükân'ın Makaleleri", *AÜİFD*, III/1-2 (1954), s. 94.

İLYAS ÜZÜM

KUTLUĞ HATUN

İsmetü'd-Dünyâ ve 'd-Dîn
Kutluğ Terken Hatun
(ö. 681/1282)

Kutluğhanlı hükümdarı
(1257-1282)

(bk. KUTLUĞHANLILAR).

KUTLUĞHANLILAR

1222-1306 yılları arasında
Kirman'da hüküm süren bir hânedan.

Hânedanın kurucusu Barak, Karahıtay Hükümdarı Gürhan'ın hâcibi idi. Karahıtaylar'ın ortadan kaldırılması üzerine daha önce elçi olarak gönderildiği Hârizmşah Alâeddin Muhammed'in hizmetine girdi. Alâeddin Muhammed'in oğlu Gıyâseddin Pîrşah babasının ölümünden sonra İrâk-ı Acem'e yerleştiğinde Barak da onun gözde emîrleri arasına girerek işfa-